

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 De prijs van werk

1 **maximumscore 1**
alinea 8

2 **maximumscore 1**
alinea 13

3 **maximumscore 2**

- meer regels (voor allerlei instellingen) tegenover minder regels (voor de arbeidsmarkt)
- de arbeidsmarkt tegenover allerlei instellingen
- vroeger / voor de crisis tegenover na de crisis

Ook goed is:

- arbeidstijd verkorten tegenover de werkweek verlengen

indien twee van bovenstaande elementen	2
indien één van bovenstaande elementen	1
indien geen van bovenstaande elementen	0

4 **maximumscore 1**
“De gedecimeerde vakbeweging roept eens wat.” (regels 86-88)

5 **maximumscore 1**
de saamhorigheid / onderlinge verbondenheid

6 **maximumscore 1**
“(Rechts wil het,) (links) slikt het.” (regel 170)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 4

Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3
zin 1	Natuurlijk, er zijn best werknemers die van baan willen veranderen.	constatering
zin 2	Dan zijn ze op zoek naar 'een nieuwe uitdaging' of willen ze gewoon meer geld verdienen.	oorzaak of precisering
zin 3	Een nieuwe baan mag in de optiek van de werknemers echter niet ten koste gaan van hun baanzekerheid.	voorwaarde
zin 4	'Het gaat niet om baanzekerheid, het gaat om werkzekerheid', haasten werkgevers zich daarbij aan te tekenen.	<al gegeven> Tegenwerping
zin 5	Werknemers zouden zich volgens hen niet zo druk moeten maken over hun contract, ze moeten er gewoon voor zorgen dat ze aantrekkelijk blijven voor werkgevers.	uitwerking
zin 6	Maar dat is een wereld van verschil: baanzekerheid is een recht, werkzekerheid een gunst.	conclusie

indien vijf elementen goed	4
indien vier elementen goed	3
indien drie elementen goed	2
indien twee elementen goed	1
indien een of geen element goed	0

8 A

9 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Dit heeft tot consequentie dat de mens zelf verantwoordelijk is voor zijn eigen slagen of mislukken / dat kwetsbare groepen het zwaarder krijgen.

10 B

11 C

12 B

Vraag	Antwoord	Scores
13	maximumscore 3 1, 3, 4 per juist gekozen element	1
14	maximumscore 3 1, 4, 7 per juist gekozen element	1
15	maximumscore 1 “Hoger opgeleiden ... het nakijken.” Ook goed: “Maatschappelijke veranderingen ... zou benadrukken.”	
16	maximumscore 1 bij alinea 15	

Tekst 2 Te groot voor kennis

17	maximumscore 2 1, 3 en 6 indien drie elementen goed indien twee elementen goed indien een of geen element goed	2 1 0
18	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • Voor Bacon / voor 1600 verschaftte de kerk / God de ware kennis • Na Bacon / na 1600 kan iedereen die over voldoende feiten beschikt tot ware kennis komen / is ware kennis verifieerbaar / is ware kennis alleen via wetenschap bereikbaar • Na Weinberger / In de huidige tijd weten we dat weten betrekkelijk is / zijn wetenschappelijke feiten betrekkelijk 	1 1 1
19	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • De huidige strategie houdt in, dat wetenschappers zoveel mogelijk feiten verzamelen • Het uiteindelijke doel daarvan is kennis (over de wereld) te krijgen 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is:	
	• (We staan opnieuw op een keerpunt,) beweren zij (regels 34-35)	1
	• (Die tijd) zou (voorbij zijn) (regels 45-46)	1
	• Zonder het nu meteen met zijn radicale conclusies eens te zijn (regels 99-101)	1
21	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	• De twee interpretaties houden in dat de wiskundige wijsheden meer wiskundig inzicht vereisen dan bij de auteur van de tekst aanwezig is	1
	• en dat de ‘wiskundige wijsheden’ van internet onzinnig zijn	1

Tekst 3 Sylvie en Rafaël tonen de morele crisis aan

22	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Deze spiegel zou tonen dat wij er heel duidelijke waarden op na houden, maar dat we daar niet naar leven.	
23	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	• Waarden zijn idealen/moreel besef	1
	• en de normen zijn vervolgens de afspraken, het feitelijk gedrag	1
24	D	
25	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	– Badend in ons morele gelijk (ontwijken we de spiegel)	
	– de gapende kloof (tussen de waarden en normen)	
	– (In het groot) smelt dat moreel besef echter als sneeuw voor de zon.	
	indien drie elementen goed	2
	indien twee elementen goed	1
	indien een of geen element goed	0
26	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is:	
	• Het artikel over hun scheiding wordt veel gelezen	1
	• Dit staat recht tegenover het gedrag dat de lezers zeggen na te streven	1
	• Daarmee is dit een voorbeeld van de morele crisis die in de tekst beschreven wordt	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 4 Mens, leer te sterven!

27 maximumscore 3

- leven – sterven
- vroeger – nu
- alledaagse realiteit – periferie van het menselijk bewustzijn
- ontwikkelde wereld – andere landen
- jong – oud

indien vier van bovenstaande vijf elementen goed	3
indien drie van bovenstaande vijf elementen goed	2
indien twee van bovenstaande vijf elementen goed	1
indien een of geen van bovenstaande vijf elementen goed	0

28 maximumscore 1

“En Vadertje ... en beweeg!” (regels 72-74)

29 D

30 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Dankzij de gezondheidszorg kunnen meer mensen oud worden 1
- maar daardoor zijn er veel meer mensen die zorg nodig hebben 1
- en dat maakt de gezondheidszorg onbetaalbaar 1

31 C

Tekst 5 Oorlog en criminaliteit

32 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- de doelstellingen van de daders / het motief voor het geweld / politieke of economische motieven 1
- de methoden die ter bestrijding worden ingezet / het leger of de politie inzetten 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 4

Voorlopig standpunt	<al gegeven> Het is beter veel politie op straat te hebben dan tanks en vliegtuigen.
Argument 1	Er vallen meer slachtoffers door moord en doodslag dan wanneer er burgeroorlog woedt.
Argument 2	Er wordt tegenwoordig de helft minder oorlogen gevoerd dan dertig jaar geleden.
Voorbehoud	Hier wordt echter de logica gevaarlijk.
Argument bij voorbehoud	Je kunt criminaliteit het beste tegengaan door nooit oorlogsland te worden.
Conclusie	<al gegeven> Wie in vrede investeert, krijgt welvaart en veiligheid op straat er gratis bij.

per juist weergegeven element 1

34 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Staten die in burgeroorlog zijn trekken minder investeerders / krijgen minder ontwikkelingshulp / worden economisch slechter, scoren slechter qua mensenrechten / scoren slechter op millenniumdoelstellingen 1
- en trekken daardoor nog minder investeerders 1

35 C

36 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Criminaliteit en oorlog zijn met elkaar verweven / In veel landen lossen oorlog en criminaliteit elkaar af 1
- Bovendien blijkt het aantal doden in vreedestijd hoger dan in oorlogstijd 1
- Daarom kunnen we beter meer aandacht besteden aan het afdwingen van veiligheid met militaire middelen om criminaliteit tegen te gaan 1

Incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik

---

37 Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik kunnen in totaal maximaal 4 scorepunten in mindering worden gebracht volgens onderstaande aftrekregeling:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

Bronvermeldingen

---

tekst 1	naar: Rutger Bregman, De prijs van werk, de Volkskrant, 24 november 2012
tekstfragment 1	naar: Peter Giesen, Relativeer het ik, de Volkskrant, 9 november 2013
tekst 2	naar: Chris van der Heijden, Te groot voor kennis, De Groene Amsterdammer, 2 februari 2012
tekst 3	naar: Steven de Jong, Sylvie en Rafaël tonen de morele crisis aan, www.nrc.nl, 5 januari 2013
tekst 4	naar: Hans Schnitzler, Mens, leer te sterven!, www.devolskrant.nl, 3 oktober 2012
tekst 5	naar: Ko Colijn, Oorlog en criminaliteit, Vrij Nederland, 15 september 2012